

**UNGARISCHER SEELSORGEDIENST DER EVANG. KIRCHE H.B. IN ÖSTERREICH
AUSZTRIAI MAGYAR REFORMÁTUS LELKIGONDOZÓ SZOLGÁLAT**

Wien 1., Dorotheergasse 16, Honlap: <http://reformatus.at/> E-Mail: bemaref@gmail.com,

Karvansky Mónika református lelkész, Tel.: +43 699 188 780 68, E-Mail: monika.karvansky@reformatus.at

*****

*„Nagy az Úr, méltó, hogy dicsérik, nagysága felfoghatatlan.
Nemzedékről nemzedékre dicsérik műveidet, hirdetik hatalmas tetteidet.”
(145. zsoltár 4.)*

Kedves Testvéreink!

Istentiszteleteink rendje a 2022. esztendő novemberében és adventben:

2022.	november 13.	du. 17. óra:	Istentisztelet - Megemlékezés ifj. dr. Varga Zsigmondról Vendégigehirdető és előadó: Dr. Fekete Károly püspök
2022.	november 20.	du. 17. óra:	Istentisztelet
2022.	november 27.	du. 17. óra:	Adventi istentisztelet Irodalmi est: Túrmezei Erzsébet versei
2022.	december 11.	du. 17. óra:	Adventi istentisztelet Előkarácsonyi ünnep és koncert „Europa -Club tagjaival
2022.	december 18.	du. 17. óra:	Családi istentisztelet Karácsonyi gyermek- és ifjúsági műsor

Mindenkit szeretettel hívunk és várunk alkalmainkra:

- * **A gyermek-istentisztelet alkalmára szeretettel hívjuk és várjuk a gyermekeket vasárnaponként 17.00 órától a gyülekezeti teremben.**
- * **A karácsonyi gyermek- és ifjúsági műsorra várjuk a jelentkezéseket!**
- * **Az irodalmi est próbáját 2022. november 20-án 16.00 órától tartjuk.**
- * **A 2022/2023-as tanévben magyar nyelvű konfirmációi előkészítőt hirdetünk és várjuk mindazon fiatalok jelentkezését, akik hitükről magyar nyelven szeretnének vallást tenni. Felnőtt konfirmációi oktatás alkalmára is van lehetőség. Jelentkezés a lelkipásztornál az ismert elérhetőségeken.**
- * **A lelkigondozás, keresztelő, esküvő, temetés, egyházi hivatalos ügyintézés stb. igénye esetén a fenti elérhetőségeken keresztül a lelkipásztor elérhető.**
- * **A novemberi és decemberi ünnepi alkalmaink szeretetvendégségeihez kérjük Testvéreink hozzájárulását, ill. a megrendezésben számítunk a segítő kezek szolgálatára.**

Áldás, békesség! Békesség Istentől!

Bécs, 2022. november 8.

A gyülekezet vezetősége

MEGEMLÉKEZÉS – MEGHÍVÓ

Ifj. dr. VARGA ZSIGMOND MÁRTÍR TEOLÓGUS EMLÉKEZETE

Szeretettel hívunk minden kedves Testvérünket

a 2022. november 13-án, vasárnap 17.00 órától kezdődő

istentiszteletre és megemlékezésre a Bécs-Belvárosi református templomba

**Vendégigehirdető és előadó DR. FEKETE KÁROLY,
a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, egyetemi professzor**

Fejet hajtunk a rövid ideig bécsi magyar református lelkészként szolgáló,
a Mauthausen-Gusen-i koncentrációs táborban 26 évesen életét veszítő mártír előtt.

A templomi megemlékezés után a szeretetvendégség alkalmára várjuk a Testvéreket!

Teológiai doktorátust is szeretett volna szerezni az újszövetségi tudományokból, ezért 1944-ben a téli szemeszterre Bécsben lett újra ösztöndíjas. Tanulmányai mellett gyülekezeti szolgálatokat is végzett a bécsi református templomban. A német birodalmi rádió felkérésére többször tartott ünnepi beszédet a magyar nyelvű adásban. Keresztyén igehirdetése és gyülekezetépítő munkája miatt ekkor már megfigyelés alatt állt a nemzetiszocialista uralom alatt álló Bécsben.

Az itthoni nyilas-uralomátvételhez közel eső vasárnapon jutott el csúcspontjára Varga Zsigmond tanúságtétele. Egy Gestapo-tiszt felszólta a szószékre az igehirdetés közben: „Megvonom öntől a szót.” Varga Zsigmond azonban csendes határozottsággal azt válaszolta: „Önnek ehhez nincs joga, és az istentiszteletünket sem zavarhatja.” A következő héten már keresték szállásán a bécsi Collegium Hungaricumban, erre önként jelentkezett és feladta magát. Hármás vádpont alapján ítélték el: a német városok bombázásától remélte az esztelen és egyenlőtlen vérontás befejezését; hallgatta az angol rádió híreit és terjesztette azokat; nemzetiszocialista-ellenes beállítottságú volt. A bécsi vizsgálati fogság után először Mauthausenben raboskodott, majd Gusenba vitték, amely III. fokozatú koncentrációs tábor volt.

A bibliai Jóbra gondolva tűrte a szenvedést, és Krisztusba kapaszkodva maradt lelkipásztor a fogolytársainak. Tífuszt kapott, majd tüdőgyulladásban szenvedett. Embertelen bánásmódban részesült, és így halt meg 1945. március 5-én. Mindössze 26 éves volt. Jelmondata – Non videri, sed esse – ma, a látszatkeltés világában különösen elgondolkodtató: Nem látszani, hanem lenni!

Kevés olyan személyiséggel büszkélkedhet a magyar keresztyénség, mint amilyen ifj. dr. Varga Zsigmond volt. Méltán tarthatjuk őt számon úgy, mint a „magyar Bonhoeffert”, aki Krisztus vértanújaként halt meg.

Dr. Fekete Károly püspök, egyetemi professzor

MENEKÜLÉS 1956 KARÁCSONYÁN

Soós Mihály református lelkész és felesége Zsuzsanna 1956. december 23-án el kellett hagyniuk szeretett hazájukat, gyalog, Ausztria felé.

Mihály több mint 50 évig az ausztriai/bécsi magyar reformátusok lelkésze volt. Zsuzsanna építészmérnökként dolgozott és mellette segítette férjét az egyházi szolgálatok végzésében.

„ÍGY TÖRTÉNT...”

Budapesten az írók, költők, zenészek különböző helyeken felszólaltak és egyre több fiatal vett részt ezeken a gyűléseken. Majd október 23-án kitört a forradalom, a fiatalok, a diákok forradalma az egész országban. De a forradalmat az oroszok segítségével leverték. November 3-tól orosz ágyúk, tankok lepték el az egész országot.

Pécsen a felkelő fiatalok elrejtőztek a hegyekben, a Szabad Európa biztatására: „*Tartsatok ki, segítünk benneteket, jövünk!*” Persze nem jöttek. Férjem is segítette őket: élelmet, takarót, meleg ruhát vitt nekik motorbiciklivel.

Eközben a férjemet a Nagyhalászon élő rokonok értesítették, hogy az édesanyja nagyon rosszul van, látogassuk meg. A látogatás után Budapestre utaztunk a szüleimhez. A vagonban, ahol helyet kaptunk, ketten voltunk magyarok, az egész vonaton oroszokat szállítottak.

Budapesten már értesítés várt bennünket Pécsről, hogy ne menjünk haza, mert a férjemet keresi a rendőrség. Megtudtuk, hogy az egyik fiatalembert elfogták, kegyetlenül bántak vele, úgy összeverték, hogy a barátai nem ismerték fel az utcán. Neveket kértek tőle, így kénytelen volt megadni a férjem nevét is, de megüzente, hogy ne menjen haza Pécsre. Ezután édesapám azt mondta, „*ti nem tehettek mást, el kell hagyniuk az országot, mert börtönbe is kerülhettek*”. Így elhatároztuk, hogy elmegyünk. Édesapám talált valakit, aki felajánlotta, hogy ezer forint ellenében segít nekünk, és Mosonszentjánoson találkozunk majd vele. Úgy gondoltuk, hogy karácsony előtt talán nem lesz olyan nagy ellenőrzés a határon, így december 23-án reggel a Keleti pályaudvaron felültünk a vonatra Győr felé. Amikor felszálltunk arra gondoltam, hogy mi nem is tudjuk, hogy hova megyünk. A „nyugat” szó ismeretlen volt számunkra, hiszen abban az időben senki nem mehetett még a határ közelébe sem.

Elindultunk Győrbe, Győrből Csornára, hogy ott átszálljunk Mosonszentjános felé. De, amikor estefelé leszálltunk Csornán, észrevettük, hogy az állomáson puskás orosz katonák vannak, és a leszálló embereket bekerítették. Mi nem mentünk oda, hanem a vonat közelében levő lovaskocsi mellett álló öregembertől megkérdeztem, hogy melyik irányba megy és elvinne-e bennünket?

Igent mondott. Engem bebugyolált a felesége otthagyt kendőjébe, a fejemre is egy kendőt kötött, hogy egy öreganyóknak nézzek ki, és felültetett maga mellé a bakra. A férjemet pedig lefektette a kocsi közepébe a szalma közé. Ahogy elindultunk, megállította egy orosz katona, kikérdezte, beledöfött a puskájával a szalmába. Ezután mondta, hogy mehetünk tovább.

Így indultunk Mosonszentjános felé. Már késő este volt. Később kijelentette az öregember, hogy nem visz minket tovább, mert veszélyes, több ellenőrzésre lehet számítani. Egy közelben levő tanyára vitt, valószínű ismerték egymást a gazdával és szállást kért nekünk. A szállás egy istálló volt, melynek közepén levő szalmakupacra mutatott a gazda és azt mondta: itt az alvóhely. Pálinkával és avas szalonnás savanyúkenyérrel kínált meg bennünket, leoltotta a villanyt és kiment az istállóból. Reggel 5 óra felé bekiabált, hogy „*fölkelni, jön a vonat!*” Így indultunk Mosonszentjánosra.

A vonatból kétségbeesetten figyeltük a tájat, megláttuk az állomást, itt is észrevettük a puskás katonákat. A vonat lassított, nem akartunk az állomáson leszállni, ezért kiugrottunk a mozgó vonatból. Szerencsére az éjjel esett a hó, így az árok nem volt olyan kemény. Meg sem mozdultunk, csak, amikor elment a vonat. Nagyon lassan, óvatosan mentünk az ott levő kertes házak felé. A legközelebbi ház kapuján becsöngettünk. Elmondtuk, mi járatban vagyunk, keresünk egy vezetőt, aki segít átjutni a határon. Azt mondták, hogy várjunk estig és kérdezték, mennyi pénzünk van. Ezer forintunk volt (ennyit kaptam az esküvőnkön a keresztapámtól). A férfi azt mondta, hogy „ez kevés, de majd segítünk”. Azzal indokolta, hogy majd a gazdag menekülőktől több pénzt fog kérni. Láttam az órát a karomon és elkérte.

Este már több ember várakozott a gyülekező szobában, kb. 20-25-en, idősebbek, gyerekek. Mi ketten voltunk a legfiatalabbak a felnőttek között. Jött a vezetőnk és mondta, hogy a városban nagyon kell vigyáznunk, mert oroszok vannak, hangtalanul kell mennünk, mindig figyeljünk arra, amit mond. Az egyik gyerek altatót kapott. Már sötét volt, amikor elindultunk gyalog a vezetővel a határ felé.

Alig, hogy elindultunk, egy férfi elesett a síneken, messzire elhallatszó zajt csapott. Féltünk, hogy meghallhatják a határőrök, ezért 20 percig csöndben feküdtünk a hóban, nem jött senki, így tovább mentünk. Közben egy hölgy körömcipőben nem tudott tovább menni, visszafordult a férjével és a gyerekével. Majd egy férfi sírva fakadt, mert nem volt elég ereje a gyerekét ölbe vinni. Misi, a férjem cipelte tovább a gyereket. Egy idős hölgy száz méterre lemaradt mögöttünk, hatalmas bőröndje mellett állt a hóban, a többiek otthagyták volna, én visszamentem érte.

Kb. éjfélkor, gondoltuk, hogy elértük a határt, mert kétszer átmentünk egy száraz, magasabb sөvényen. Mindenki nagyon fáradt volt, mert a fagyott, havas szántóföldön nem volt könnyű gyalogolni. A gondolt határtól 50 méterre mindenki a földre rogyott. A vezetőnk mondta, „a messzi fény, amit látunk, már Ausztria. Ha valaki odamegy hozzájuk, segítséget kapunk tőlük, és autóval értünk jönnek”. Mi ketten vállalkoztunk. **Megöleltük egymást, Isten veled Magyarország!** – és útra keltünk az ismeretlen ország, Ausztria felé... A vezetőnk eltűnt, a többiek tüzet gyújtottak, mi pedig elindultunk a fény felé. De mikor odaértünk a fényhez, láttuk, hogy rossz helyre érkeztünk, mert ez egy magyar határőrlaktanya volt. Borzasztóan megijedtünk, leugrottunk egy mélyebben fekvő gödörfélébe, itt is átöleltük egymást, ha lőnek, egyszerre haljunk meg.

Ekkor láttuk, hogy messze vannak a mieink, még Magyarország területén hatalmas szalmakazal-tüzet gyújtottak, nem tudták, hogy még Magyarországon vannak. Mondtuk, nem tehetünk mást, vissza kell „szaladnunk”, mert ebből baj lehet. Amikor visszaértünk a többiekhez, rögtön eloltották a tüzet.

A vezetőnk újra megjelent, megtaláltuk ismét az ösvényt, a határ után száz méterre mindenki lerogyott a havas földre. A vezető később bevallotta, hogy egy kicsit eltévedt! Újra tüzet gyújtottak, mert mindenki fázott. Én az izgalomtól, a futástól nagyon kimerültem. Remegtem, alig tudtam beszélni. A vezetőnk javasolta, hogy van jó pálinkája, húzzam meg, az használni fog. Meghúztam, de mivel még sohasem ittam ilyen erős pálinkát, pár perc múlva elájultam.

A többi Misitől tudom: Egy szalmakazalra lefektetett, a kabátjával betakart, körülöttem tüzet gyújtottak. Az ott levő férfiak között egy birkózó kijelentette, hogy ha egy magyar határőr jönne, akkor bizony leütjük! Nemsokára megjelent egy osztrák határőr, aki messziről észrevette a tüzet, látta, hogy sokan vagyunk, telefonált, egy nagyobb jármű jött értünk és elindultunk Andauba. Én a kocsiban a lábak között feküdtem ájultan. De, ahogy megállt a jármű, váratlanul felébredtem és kérdeztem, „hol vagyunk?”

Így érkeztünk Ausztriába! Ezt az éjjelt sohasem felejtettük el!

A menekülésük történetét a 90. életévében járó Soós Zsuzsanna mondta el 2022. október 23-án a bécsi magyar reformátusok körében.